

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

WICEPREZES

KFP.410.1.6.2026

Pan

Jan Grabiec

Minister – Członek Rady Ministrów

Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Aleje Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

Wystąpienie pokontrolne

P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Zmian dokonano zgodnie z uchwałą numer 49/26 Kolegium NIK z dnia 3 czerwca 2026 r.
w sprawie zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa (dalej: KPRM lub Kancelaria)

Kierownik jednostki kontrolowanej

Jan Grabiec, Minister – Członek Rady Ministrów¹, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów od 16 grudnia 2023 r.² (dalej: Szef KPRM lub Szef Kancelarii)

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Departament Finansów i Spraw Publicznych

Kontrolerzy

1. Edyta Jamioł, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KFP/48/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.
2. Agnieszka Klimowicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KFP/47/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.
3. Paweł Łukasiewicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KFP/46/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.
4. Justyna Głowacka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KFP/49/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.
5. Patrycja Smogorzewska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KFP/45/2026 z dnia 7 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-10, 679, DVD1_A1 (plik 588), DVD3)

¹ Powołany w skład Rady Ministrów postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nr 1131.45.2023 o powołaniu w skład Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2023 r. (M.P. poz. 1383).

² Pismem z 16 grudnia 2023 r. Prezes Rady Ministrów powierzył ministrowi wykonywanie zadań określonych w przepisach odrębnych dla Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm. (dalej: ustawa o NIK).

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2025 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów oraz ocena wykonania planu finansowego KPRM – dysponenta III stopnia funkcjonującego w ramach tej części budżetu państwa.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, w tym:
 - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
 - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Szef KPRM wykonując w 2025 r. budżet państwa w części 16 zrealizował wydatki w granicach kwot określonych w planie finansowym oraz zgodnie z celami działalności Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W objętej kontrolą próbie wydatków w kwocie 54 630,3 tys. zł (tj. 7,2%) nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Badanie wykorzystania środków z rezerw celowych wykazało, że zostały one wydatkowane zgodnie z przepisami ufp.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- dokonania blokady środków w dwóch przypadkach w łącznej kwocie 2750,8 tys. zł (6,9% kwoty zablokowanych środków w 2025 r.), ze zwłoką wynoszącą od 59 do 84 dni

⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm. (dalej: ufp lub ustawa o finansach publicznych).

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

od wystąpienia przesłanki, o której mowa w art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, co było działaniem nierzetelnym;

- nieopracowania jednolitego planu rzeczowo-finansowego inwestycji KPRM na 2025 r., co było niezgodne z obowiązującą w Kancelarii procedurą.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania jednostkowe KPRM dysponenta głównego i dysponenta III stopnia zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Sprawozdania łączne zostały sporządzone na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach jednostkowych.

Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały obniżenia ogólnej oceny kontrolowanej działalności.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

1. Wydatki

1.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa w 2025 r. w części 16⁷ zostały zrealizowane w kwocie 725 982,4 tys. zł, co stanowiło 92,1% planu po zmianach (787 931,7 tys. zł). W porównaniu do wydatków poniesionych w 2024 r. wydatki były niższe o 850 710,2 tys. zł, tj. o 54,0%, co głównie było spowodowane zmniejszeniem wydatków na dotacje w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej⁸, na podstawie której: nadzór nad Rządową Agencją Rezerw Strategicznych (RARS) został przekazany ministrowi właściwemu ds. wewnętrznych, nadzór nad Polskim Instytutem Ekonomicznym (PIE) – ministrowi właściwemu ds. finansów publicznych, natomiast zadania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą – ministrowi właściwemu ds. zagranicznych (w roku 2024 KPRM przekazała m.in. na dotacje dla RARS – 417 664,7 tys. zł, na wsparcie Polonii i Polaków za granicą – 15 975,0 tys. zł, dla PIE – 7400,0 tys. zł). Ponadto, na podstawie ww. ustawy zadania i kompetencje Prezesa Rady Ministrów dotyczące Funduszu Pomocy przejął minister właściwy ds. finansów publicznych i w 2025 r. z części 16 nie była dokonana wpłata do tego funduszu (w roku 2024 wpłata ta wyniosła 500 000,0 tys. zł).

(akta kontroli str. 496-547, 632-639, 676-677, 679, DVD1_A13, A24, DVD2_A41, DVD3)

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁷ Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa (roczny) po korekcie z 30 marca 2026 r.

⁸ Dz. U. poz. 834.

W 2025 r. wydatki w części 16 (dysponenta III stopnia) – KPRM zostały zrealizowane w kwocie 330 025,1 tys. zł, co stanowiło 89,0% planu po zmianach (370 831,8 tys. zł). W porównaniu do wydatków poniesionych w 2024 r. wydatki były wyższe o 38 171,3 tys. zł, tj. o 13,1%. Wzrost wydatków w roku 2025 w porównaniu do wydatków poniesionych w roku 2024 wynikał głównie: ze wzrostu funduszu wynagrodzeń w związku z pięcioprocentowym wzrostem funduszu płac na 2025 r. oraz wzrostem dodatkowego wynagrodzenia rocznego; z poniesienia wyższych wydatków w rozdziale 75078 – *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych* z przeznaczeniem na sfinansowanie: wynagrodzeń osobowych pracowników KPRM zaangażowanych w realizację zadań z tego zakresu, pochodnych od wynagrodzeń, zakupu towarów i usług oraz podróży służbowych; z wyższych wydatków w rozdziale 75076 – *Prezydencja Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Unii Europejskiej w 2025 roku*, z przeznaczeniem na sfinansowanie systemu motywacyjno-lojalnościowego dla członków korpusu prezydencji.

(akta kontroli str. 450-495, 679, DVD1_A23, DVD3)

W 2025 r. plan wydatków w części 16 został zwiększony o kwotę 3250,4 tys. zł w związku z przeniesieniem środków z części 23 – *Członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej* na wzmocnienie zespołu obsługującego Rzecznika Prasowego Rządu oraz zapewnienie finansowania realizowanych przez niego zadań⁹.

Z przeniesionych do części 16 środków z rezerw celowych budżetu państwa 82 408,4 tys. zł¹⁰ wydatkowano 79 451,9 tys. zł, tj. 96,4%.

Środki z otrzymanych rezerw celowych przeznaczono m.in. na:

- dofinansowanie ofert w ramach konkursu (edycja 2025) organizowanego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: NIW-CRSO), w ramach realizacji Rządowego Programu wsparcia organizacji pozarządowych *Moc Małych Społeczności*¹¹, a także na realizację zadań w ramach pomocy technicznej, obejmujących zarządzanie, wdrażanie i promocję tego programu – 69 512,8 tys. zł;
- dofinansowanie ofert w ramach konkursu pn. *Wsparcie organizacji wolontariatu w NGO – WOW w NGO* – edycja 2023 i 2025 w ramach Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030¹² – 6392,5 tys. zł;

⁹ Decyzja Szefa KPRM w sprawie przeniesienia wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa tego samego dysponenta na rok 2025 (nr 16.313.2.1.2025.ZC z 22 lipca 2025 r.).

¹⁰ Łączną kwotę o jaką zwiększono plan wydatków części 16 środkami z rezerw wynoszącą 83 203,4 tys. zł pomniejszono w wyniku korekt decyzji o 795,0 tys. zł.

¹¹ Program przyjęto do realizacji na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 62 z dnia 6 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą *Rządowy Program wsparcia organizacji pozarządowych Moc Małych Społeczności*.

¹² Program przyjęto do realizacji na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 137/2018 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą *Korpus Solidarności – Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030*, zmienionej uchwałami Rady Ministrów nr 154/2021 z 25 listopada 2021 r. i 97/2023 z 12 czerwca 2023 r.

- wypłatę transz dofinansowania na realizację projektów konkursowych w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (dalej: FERS) działań: FERS.04.06¹³ oraz FERS.04.12¹⁴ – 617,8 tys. zł;
- wypłatę dodatków w ramach systemu motywacyjno-lojalnościowego dla członków korpusu prezydencji, pracowników oraz innych osób zaangażowanych od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. w przygotowanie i sprawowanie polskiego przewodnictwa w Radzie UE – 1028,7 tys. zł.

Szczegółowe badanie wydatków z rezerw celowych na kwotę 10 590,0 tys. zł, tj. 12,9% przyznanych środków z rezerw, wykazało, że środki te zostały wydatkowane zgodnie z przepisami ufp oraz ich przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 15-25, 215-248, 324-329, 375-378, 598-600, 679, DVD1_A1, A7, A15, A17, DVD2_A37, DVD3)

Szef KPRM jako dysponent części 16, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, podjął 14 decyzji o blokowaniu wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 40 150,2 tys. zł (w tym 2549,7 tys. zł z rezerw celowych). Blokady wynikały z nadmiaru posiadanych środków, spowodowanego m.in.:

- ograniczeniem działalności Instytutu Strat Wojennych im. Jana Karłowicza oraz częściowym przesunięciem terminów realizacji jego statutowych przedsięwzięć na 2026 r. (blokada na kwotę 4975,9 tys. zł);
- oszczędnościami w programach realizowanych przez NIW-CRSO oraz w wyniku negocjacji z wykonawcą inwestycji pn. *Kompleksowa adaptacja budynku hotelowego przy ul. Belwederskiej w Warszawie na budynek biurowy – siedzibę NIW-CRSO* (blokada na kwotę 3145,0 tys. zł);
- niższym wykorzystaniem środków oraz wygenerowaniem oszczędności w zakresie wydatków zaplanowanych na inwestycje i zakupy inwestycyjne¹⁵, m.in. w związku z: unieważnieniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup sześciu budek wartowniczych na potrzeby ochrony obiektu KPRM, złożeniem przez wykonawcę oferty na wykonanie klimatyzacji kancelarii tajnych w kwocie niższej niż planowana, niższym kosztem zakupu sprzętu audio-wideo oraz urządzeń i wyposażenia do spotkań zdalnych (blokada na kwotę 2675,4 tys. zł);
- niższym wykorzystaniem dotacji podmiotowej przez Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka oraz NIW-CRSO (blokada na kwotę 1403,5 tys. zł).

Szczegółowe badanie dwóch decyzji¹⁶, w wyniku których zablokowano środki w wysokości 8068,5 tys. zł (20,1% zablokowanych środków) wykazało, że blokad dokonano po otrzymaniu wniosków z właściwych komórek organizacyjnych KPRM, niezwłocznie po wystąpieniu okoliczności uzasadniających ich dokonanie, z wyjątkiem opisanym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

¹³ Działanie FERS.04.06 *Rozwój dialogu obywatelskiego* w ramach konkursu nr FERS.04.06-IP.04-001/23 pn. *Rozwój dialogu obywatelskiego poprzez zwiększenie udziału NGO w procesie stanowienia prawa oraz współkreowaniu, monitorowaniu i ewaluacji polityk publicznych w obszarach ich działalności z wykorzystaniem gamy narzędzi partycypacji społecznej oraz wzmocnienie ich potencjału do działań rzeczniczych i strażniczych (typu watchdog)*.

¹⁴ Działanie FERS.04.12 *Wspieranie NGO w zakresie usług publicznych i współpracy* w ramach konkursu nr FERS.04.12-IP.04-001/23 pn. *Budowa i rozwój potencjału instytucjonalnego NGO do świadczenia usług publicznych*.

¹⁵ W rozdziale 75001 – *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*.

¹⁶ Decyzje Szefa KPRM: nr 3/2025 z 28 listopada 2025 r. (sygn. BBF.WK.3111.17.4.2025) oraz nr 8/2025 z 22 grudnia 2025 r. (sygn. BBF.WK.3111.17.9.2025).

(akta kontroli str. 15-21, 24-25, 38-39, 160-176, 269-305, 548-551, 601-604, 679, DVD1_A1, A4, A10, A11, A12, A13, A25, DVD3)

Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa w części 16, limity wydatków, w tym na wynagrodzenia, nie zostały przekroczone.

Wydatki w części 16 w podziale na grupy ekonomiczne¹⁷ przedstawiały się następująco:

Dotacje (bez dotacji uwzględnionych w wydatkach majątkowych) wyniosły 381 810,1 tys. zł (52,6% wydatków w części), co stanowiło 96,1% planu po zmianach (397 144,4 tys. zł).

W porównaniu do wydatków poniesionych w roku 2024 wydatki te były niższe o 69,1% (852 851,6 tys. zł). Niższe wykonanie tych wydatków w porównaniu do wydatków poniesionych w roku 2024 wynikało głównie z przekazania nadzoru nad jednostkami, którym w roku poprzednim udzielano dotacji (co zostało opisane powyżej).

Szczegółową kontrolą objęto 13 dotacji na realizację zadań publicznych na łączną kwotę 150 329,2 tys. zł (37,7% udzielonych dotacji z budżetu państwa), z tego trzy dotacje podmiotowe¹⁸ (na kwotę 43 775,0 tys. zł, tj. 53,3% udzielonych dotacji podmiotowych) i 10¹⁹ dotacji celowych (na kwotę 106 554,2 tys. zł, tj. 33,7% udzielonych dotacji celowych). Kontrola wykazała, że: prawidłowo określono kwoty dotacji naliczonych do wypłaty; przekazanie dotacji celowych następowało na podstawie umów sporządzonych zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 i 151 ust. 1 i 2 ufp; środki na realizację zadań zostały przekazane zleceńbiiorcom dotacji celowych w terminach określonych w zawartych umowach; zatwierdzenia rozliczenia dotacji dokonano w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp (z jednym wyjątkiem opisanym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*); dysponent części 16 dokonywał ocen wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa; kwoty niewykorzystanych dotacji zostały zwrócone w terminie wynikającym z art. 168 ust. 1 ufp.

(akta kontroli str. 15-52, 330-374, 562-572, 588-593, 679, DVD1_A1, A16, A27; DVD2_A32, A34, DVD3)

W trzech z siedmiu badanych umów o udzielenie dotacji celowej finansowanych wyłącznie z budżetu państwa wskazano datę rozpoczęcia realizacji zadań wcześniejszą niż data podpisania umowy. I tak:

¹⁷ Z uwzględnieniem wydatków z grupy Współfinansowanie projektów z udziałem środków UE.

¹⁸ Badaniem objęto dotacje podmiotowe dla: NIW-CRSO (16 447,0 tys. zł), Instytutu Europy Środkowej (6636,0 tys. zł), Ośrodka Studiów Wschodnich (20 692,0 tys. zł).

¹⁹ Badaniem objęto dotacje celowe dla: 1. Centrum Obsługi Administracji Rządowej na zadanie: *Remont pomieszczeń szkoleniowo-restauracyjnych w budynku Puszcza [lokalizacja Łańsk, gm. Stawiguda, woj. warmińsko-mazurskiej] składowej nieruchomości pn. Kompleks Receptyjno-Wypoczynkowy Łańsk* (1680,0 tys. zł); 2. Krajowej Szkoły Administracji Publicznej na zadanie: *Przygotowanie, organizacja i przeprowadzenie szkoleń i webinarów, zgodnie z „Planem szkoleń centralnych w służbie cywilnej na 2025 rok”* (617,0 tys. zł); 3. Fundacji Dialogu Społecznego na zadanie: *Mój smartfon jako narzędzie życia społecznego* (173,4 tys. zł); 4. NIW-CRSO na cztery zadania: *Dotacja na finansowanie kosztów realizacji inwestycji NIW* (433,1 tys. zł), *Program Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego pod nazwą „Korpus Solidarności – Rządowy Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030”* (27 877,0 tys. zł), *Rządowy Program wsparcia organizacji pozarządowych Moc Małych Społeczności* (70 000,0 tys. zł), *Zaniechanie inwestycji pn. Przebudowa, nadbudowa i zmiana sposobu użytkowania części budynku w Warszawie z funkcji hotelowej na funkcję biurowo-konferencyjną dla nieruchomości przy ul. Belwederskiej 46/50 zlokalizowanej w Kompleksie Rezydencjalnym „Parkowa” w Warszawie* (5260,8 tys. zł); 5. Fundacji OKNO NA WSCHÓD na współfinansowanie zadania: *Dialog obywatelski na obszarach Polski Wschodniej* (190,4 tys. zł); 6. Federacji Lubuskich Organizacji Pozarządowych na współfinansowanie zadania: *Porozmawiajmy o Odrze* (151,3 tys. zł); 7. Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych na współfinansowanie zadania: *Zwiększenie jakości i dostępności usług Dolnośląskich NGO* (171,2 tys. zł).

- w umowie nr 12/DOB/25 zawartej 29 stycznia 2025 r. z NIW-CRSO, na realizację *Programu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego pod nazwą „Korpus Solidarności – Rządowy Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030”*²⁰, wskazano, że okres realizacji zadań finansowanych ze środków dotacji rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2025 r.²¹ i kończy 31 grudnia 2025 r., przy czym środki dotacji NIW-CRSO mógł przeznaczyć na wydatki poniesione od dnia ich przekazania do dnia 31 grudnia 2025 r.²²;
- w umowie nr 18/DOB/25 zawartej 7 marca 2025 r. z NIW-CRSO, na finansowanie kosztów realizacji inwestycji NIW-CRSO w zakresie koniecznym do realizacji zadań, o których mowa w art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 1, 2 i ust. 3 pkt 1-11 ustawy o NIW-CRSO²³, wskazano, że okres realizacji zadań finansowanych ze środków dotacji rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2025 r. i kończy 31 grudnia 2025 r., przy czym środki dotacji NIW-CRSO mógł przeznaczyć na wydatki poniesione od dnia ich przekazania do dnia 31 grudnia 2025 r.²⁴;
- w umowie nr 693/DS/25 zawartej 11 sierpnia 2025 r. z Fundacją Dialogu Społecznego w Bielsku, na realizację zadania publicznego pn. *Mój smartfon jako narzędzie życia społecznego*²⁵, wskazano termin realizacji zadania od 1 marca 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. Zgodnie z umową wydatki mogły być ponoszone w ww. terminie²⁶.

Dyrektor BBF, działając z upoważnienia Dyrektora Generalnego KPRM, w odniesieniu do umów nr 12/DOB/25 i 18/DOB/25, podał, że *okres realizacji zadań od 1 stycznia 2025 do 31 grudnia 2025 był wskazany ze względu na wieloletnie umowy NIW-CRSO zawarte z wykonawcami w ramach inwestycji np. na Rozwój i modyfikacja Systemu Obsługi Dotacji (SOD), a także podpisane wieloletnie umowy z beneficjentami w ramach konkursu Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego – edycja 2023. Jednocześnie należy zauważyć, że środki zostały wydatkowane przez NIW-CRSO po podpisaniu umów, a płatności mieściły się w dacie realizacji zadań. Proces procedowania umów rozpoczęty został w grudniu 2024 roku, natomiast umowy zostały odpowiednio podpisane 29 stycznia 2025 r. i 7 marca 2025 r. Proces weryfikacji i ustalania zapisów umów jest czasochłonny, wymaga weryfikacji poszczególnych komórek organizacyjnych w KPRM jak*

²⁰ Umowa zawarta na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a w związku z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2026 r. poz. 94; dalej: ustawa o NIW-CRSO) i art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. d, art. 132 ust. 2 oraz art. 150 ufp oraz uchwały nr 137/2018 Rady Ministrów z dnia 2 października 2018 r. w sprawie przyjęcia *Programu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego pod nazwą „Korpus Solidarności – Rządowy Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030”* (zmienionej uchwałą nr 154/2021 Rady Ministrów z dnia 25 listopada 2021 r. oraz uchwałą nr 97/2023 Rady Ministrów z 12 czerwca 2023 r.).

²¹ Zgodnie z aneksem nr 1 do umowy nr 12/DOB/25, zawartym 23 lipca 2025 r., w przypadku zadań finansowanych ze środków dotacji pochodzących z rezerwy celowej poz. 44 uruchomionej decyzją Ministra Finansów z 20 maja 2025 r. (6811,0 tys. zł), okres realizacji zadań rozpoczął się 20 maja 2025 r.

²² Ze środków dotacji w dniu 12 lutego 2025 r. zapłacono 9,4 tys. zł za usługę asysty technicznej i usługę hostingu w okresie 1-31 stycznia 2025 r. (okres ten obejmował 28 dni przed podpisaniem umowy dotacji).

²³ Umowa została zawarta na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a w związku z art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 1 i 2 oraz ust. 3 pkt 1-11 ustawy o NIW-CRSO i art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. f, art. 132 ust. 2 pkt 1 oraz art. 150 ufp.

²⁴ Ze środków dotacji w dniach 17 i 19 marca 2025 r. zapłacono 216,2 tys. zł za zrealizowane w styczniu 2025 r. (tj. przed podpisaniem umowy dotacji): 1) wytworzenie i wdrożenie narzędzia antyplagiatowego, 2) wdrożenie systemu finansowo-księgowego (migracja danych, konfiguracja systemu).

²⁵ Umowa została zawarta na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338, ze zm.). Zadanie było realizowane w ramach edycji 2025 programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025, ustanowionego uchwałą nr 167 Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025 (M.P. z 2020 r. poz. 1125, ze zm.).

²⁶ Z przyznanej dotacji zrefundowano dwa wydatki poniesione przed podpisaniem umowy dotacji (tj. 30 czerwca i 31 lipca 2025 r.) za obsługę księgową, na łączną kwotę 0,7 tys. zł.

i ustaleń z NIW-CRSO. Dodatkowo podpisanie umowy na KS²⁷ wymagało wcześniejszej akceptacji planu finansowego Programu Korpus Solidarności. Natomiast odnosząc się do umowy nr 693/DS/25 wskazał, że zgodnie z ogłoszeniem o konkursie oraz regulaminem konkursu otwartego Programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025, edycja 2025, realizacja zadań mogła rozpocząć się najwcześniej 1 marca 2025 r., a zakończyć najpóźniej 31 grudnia 2025 r. Zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu za kwalifikowalne uznaje się koszty poniesione w terminie realizacji zadania, lecz nie wcześniej niż w dniu 1 marca 2025 r. oraz nie później niż w dniu 31 grudnia 2025 r.

NIK dostrzega, że refundacja wydatków ze środków dotacji w ramach umowy nr 693/DS/25, miała służyć finansowaniu zadań publicznych częściowo zrealizowanych przez podmiot dotowany przed otrzymaniem dotacji. Mimo, że kwota refundowanych wydatków była bardzo niewielka, NIK zauważa, że refundacja ta pozostaje w sprzeczności z linią orzecniczą sądów²⁸. Do czasu zmiany przepisów w tym zakresie lub zmiany interpretacji przepisów dotychczasowych zarówno dotujący, jak i dotowany narażeni są na konsekwencje prawne i finansowe.

(akta kontroli str. 15-52, 330-374, 562-572, 588-593, 679, DVD1_A1, A16, A27, DVD2_A32, A34, DVD3)

Szef KPRM, na podstawie art. 122 ust. 4 ufp, 14 kwietnia 2025 r. podał do publicznej wiadomości wykaz jednostek nieujętych w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej, którym w 2024 roku przyznano dotacje celowe w części 16 budżetu państwa oraz kwot tych dotacji²⁹. Dyrektor BBF, działając z upoważnienia Dyrektora Generalnego KPRM, poinformował, że dokument dotyczący dotacji udzielonych w 2025 r. był w trakcie przygotowania. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 1 kwietnia 2026 r. nie upubliczniono takiej informacji.

(akta kontroli str. 330-336)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 4053,2 tys. zł (0,6% wydatków w części), co stanowiło 96,8% planu po zmianach. W porównaniu do wydatków poniesionych w roku 2024 wydatki te były niższe o 21,5% (1107,0 tys. zł). Niższe wykonanie tych wydatków w porównaniu do wydatków poniesionych w roku 2024 było związane z likwidacją Instytutu Pokolenia³⁰ i Instytutu De Republica³¹. Wydatki zostały poniesione m.in.: na nagrody Prezesa RM za działalność naukową, na zwrot kosztów wynagrodzenia dla członków Komisji i Rad (Rada ds. Spółek, Rada Działalności Pożytku Publicznego, Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem), na wydatki wynikające z umów o dzieło i praktykę absolwencką oraz na zakup okularów przez pracowników, a także na ryczałt za pracę zdalną.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 318 663,2 tys. zł (43,9% wydatków części), co stanowiło 88,3% planu po zmianach. W porównaniu do wydatków poniesionych w roku 2024

²⁷ Przypis kontrolera: na realizację Programu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego pod nazwą „Korpus Solidarności – Rządowy Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030”.

²⁸ Zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. (II GSK 954/15) zawierający pogląd wielokrotnie powtórzony w kolejnych orzeczeniach sądów administracyjnych.

²⁹ <https://www.gov.pl/web/premier/obwieszczenie-szefa-kancelarii-prezesa-rady-ministrow-oudzielonych-dotacjach-za-rok-2022-2023-i-2024>

³⁰ Na podstawie zarządzenia nr 20 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 marca 2024 r. w sprawie likwidacji Instytutu Pokolenia (M.P. poz. 184).

³¹ Na podstawie zarządzenia nr 21 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 marca 2024 r. w sprawie likwidacji Instytutu De Republica (M.P. poz. 183).

wydatki te były wyższe o 7,7% (22 799,2 tys. zł). Przyczyną wyższego wykonania tych wydatków był głównie wzrost wynagrodzeń w Kancelarii.

Wydatki na wynagrodzenia w KPRM w 2025 r., według sprawozdania Rb-70³², wyniosły 154 827,3 tys. zł i były wyższe niż w 2024 r. o 16 744,5 tys. zł, tj. o 12,1%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2025 r. wyniosło 17 513,61 zł i było o 2138,90 zł (tj. o 13,9%) wyższe niż w 2024 r. (15 374,71 zł). Dyrektor BBF, działając z upoważnienia Dyrektora Generalnego KPRM, wyjaśnił, że *wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2025 r. w porównaniu do 2024 r. wynikał między innymi ze wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w związku z ustawą budżetową, w szczególności nastąpił wzrost kwoty bazowej służącej do ustalania składników wynagrodzeń członków korpusu służby cywilnej, wzrost wynagrodzeń pracowników niemnożnikowych oraz uposażenia oddelegowanych do wykonywania zadań w KPRM żołnierzy i funkcjonariuszy. Ponadto wzrosły wydatki na dodatki za wieloletnią pracę oraz wzrosła liczba urzędników służby cywilnej.*

Przeciętne zatrudnienie w KPRM w 2025 r. wyniosło 737 pełnozatrudnionych i było niższe o 11 (tj. o 1,5%) niż w 2024 r. (748 pełnozatrudnionych). Spadek przeciętnego zatrudnienia w 2025 r. w stosunku do 2024 r., jak wyjaśnił Dyrektor BBF, działający z upoważnienia Dyrektora Generalnego KPRM, *dotyczył głównie pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń i wynikał z podjętych przez KPRM działań mających na celu zmniejszenie zatrudnienia w tej grupie pracowników, aby zapewnić zawodowe, rzetelne, bezstronne i politycznie neutralne wykonywanie zadań państwa głównie przez członków korpusu służby cywilnej. Działania zostały podjęte, m.in. ze względu na zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli wynikające z kontroli „Funkcjonowania służby cywilnej i służby zagranicznej”, tj. zatrudnianie w urzędach administracji rządowej, w której funkcjonuje korpus służby cywilnej, pracowników na podstawie ustawy o pracownikach urzędów państwowych.*

(akta kontroli str. 450-547, 679, DVD1_A13, A23, A24, DVD3)

W 2025 r. Kancelaria (dysponent III stopnia) wypłaciła 40 ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w łącznej wysokości 322,5 tys. zł. Szczegółowym badaniem objęto wypłatę 30 ekwiwalentów w łącznej wysokości 252,6 tys. zł³³, co stanowiło 78,3% wydatków z tego tytułu. Badanie wykazało, że we wszystkich przypadkach kwota wypłaconego ekwiwalentu obejmowała urlop wypoczynkowy, który nie uległ przedawnieniu oraz urlop wypoczynkowy w wymiarze proporcjonalnym za rok, w którym rozwiązano stosunek pracy. Nie wystąpiły przypadki zwolnienia pracownika ze świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia, a także wypłaty ekwiwalentu pracownikowi pozostającemu w zatrudnieniu. Wszystkie ekwiwalenty zostały wypłacone terminowo i ujęte we właściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli str. 15-21, 38-39, 249-260, 404-440, 679, DVD1_A1, A8, A21, DVD3)

Wydatki na szkolenia w KPRM (dysponent III stopnia) w 2025 r. wyniosły 688,7 tys. zł, tj. 68,4% planu po zmianach (1007,1 tys. zł). Zgodnie ze *sprawozdaniem z realizacji polityki podnoszenia*

³² Według Rb-70 kwartalnego sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów okres sprawozdawczy: od początku roku do 31 grudnia 2025 r.

³³ Próbkę wybrano w sposób celowy, według osądu kontrolera.

kwalfikacji zawodowych w 2025 roku³⁴ w roku 2025 pracownicy KPRM wykorzystali 2478 miejsc szkoleniowych.

Polityka szkoleniowa KPRM realizowana była w 2025 r. poprzez *Roczny plan szkoleń na rok 2025*³⁵, w którym m.in. określono etapy realizacji procesu szkoleniowego, formy szkoleń (stacjonarne, online, e-learning), priorytety szkoleniowe (tj. wzmocnienie komunikacji i współpracy, doskonalenie warsztatu pracy, bezpieczeństwo informacji (w tym cyberbezpieczeństwo), wzmocnienie kompetencji zarządczych, promowanie postaw etycznych), zagadnienia szkoleniowe dla każdego z tych priorytetów. Biuro Kadr i Rozwoju Zawodowego przedkładało do akceptacji Dyrektora Generalnego KPRM kwartalne plany podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w których wskazywano planowane na dany kwartał rodzaje i formy szkoleń zawodowych. W KPRM w formie pisemnej określono zasady polityki szkoleniowej, tj. procedurę B4.1.6 *Indywidualne programy rozwoju zawodowego* i procedurę B4.1.7 *Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników*.

W 2025 r. pracownicy KPRM uczestniczyli w 94 szkoleniach (w tym w sześciu w formie studiów podyplomowych) o różnorodnej tematyce, w tym w poniższych grupach tematycznych: *Prawo i administracja* oraz *Umiejętności osobiste* – 52 szkolenia (po 26 w każdej grupie), *Informatyka* – 14 szkoleń, *Organizacja i zarządzanie* – 13 szkoleń, *Finanse* – 7 szkoleń, *Ochrona ludności i obrona cywilna* oraz *Zarządzanie zespołem* – 6 szkoleń (po trzy w każdej grupie), a także w jednym szkoleniu z grupy *Języki obce* i w jednym szkoleniu dotyczącym zaawansowanych umiejętności moderatora w zakresie badań fokusowych.

Szczegółowym badaniem objęto wydatki ponoszone na szkolenia pracowników KPRM w łącznej kwocie 116,6 tys. zł (16,9% wydatków na szkolenia)³⁶. Badanie wykazało m.in.: związek między przedmiotem tych szkoleń a realizowanymi przez pracowników zadaniami. Wnioski o udział w szkoleniu zostały zaakceptowane zgodnie z obowiązującą procedurą, wykonawcy szkoleń grupowych organizowanych przez KPRM zostali wyłonieni w ramach rozeznania rynku i analizy ofert, wydatki zostały dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki oraz zostały właściwie udokumentowane i zakwalifikowane do właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli str. 15-44, 184-214, 679, DVD1_A1, A6, DVD3)

Szczegółowym badaniem – pod kątem prawidłowości wydatkowania środków – objęto wydatki dysponenta III stopnia w łącznej wysokości 53 971,1 tys. zł, co stanowiło 16,4% wydatków zrealizowanych ogółem w 2025 r. przez kontrolowanego dysponenta³⁷.

³⁴ Opisany w pkt 2 *Planu działań w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych na 2026 rok*.

³⁵ Dokument zaakceptowany w zastępstwie Dyrektora Generalnego przez Dyrektora Biura Dyrektora Generalnego w dniu 21 stycznia 2025 r.

³⁶ Badane wydatki zostały poniesione na realizację sześciu szkoleń: *Aktywny angielski - poziom B2; Przeciwdziałanie wypaleni zawodowemu w organizacji i wzmacnianie odporności psychicznej; Przegląd rozwiązań z zakresu cyberbezpieczeństwa i procedura zakupowa w KPRM; Szkolenie aktualizujące dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej; Wykorzystanie sztucznej inteligencji w pracy prawnika; Zasady korzystania z systemów informatycznych FERS* (łączna kwota wydatków poniesiona z tego tytułu wynosiła 111,8 tys. zł) oraz na osiemdziesięcioprocentową refundację kosztów szkolenia w formie studiów podyplomowych (*rachunkowość i kontrola w sektorze publicznym*), które dotyczyło jednego pracownika KPRM (łączna kwota wydatków poniesiona z tego tytułu wynosiła 4,8 tys. zł). Próbe wybrano w sposób celowy, według osądu kontrolera.

³⁷ Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i odpowiadających im dowodów księgowych dotyczących pozapłacowych wydatków KPRM. Badaniem objęto 45 dowodów księgowych

Badanie wykazało, że wydatki były dokonywane celowo i oszczędnie zgodnie z przepisami, planem finansowym, umowami oraz w sposób umożliwiający terminową realizację zadań. W badanej próbie wydatków nie wystąpiły przypadki opóźnień w dokonaniu płatności skutkujących zapłaceniem odsetek, kar lub opłat.

(akta kontroli str. 15-44, 113-135, 313-323, 679, DVD1_A1, A2, A14, DVD3)

Wydatki majątkowe wyniosły 21 455,9 tys. zł³⁸ (3,0% wydatków części), co stanowiło 83,0% planu po zmianach. Wydatki zrealizowane w tej grupie w porównaniu do wydatków poniesionych w roku 2024 zmniejszyły się o 19 551,0 tys. zł, tj. o 47,7%. Wynikało to głównie z przekazania nadzoru nad jednostkami, którym w roku poprzednim udzielano dotacji celowych na realizację inwestycji i zakupy inwestycyjne (co zostało opisane powyżej). Realizacja ww. wydatków w 2025 r. w kwocie niższej niż planowano wynikała głównie z niewykonania zaplanowanych zadań w KPRM (dysponent III stopnia).

W 2025 r. w Kancelarii (dysponent III stopnia) pierwotnie przewidziano (w planach czterech komórek organizacyjnych KPRM) do realizacji 16 zadań na kwotę 20 963,0 tys. zł. W ciągu roku zrezygnowano z sześciu zadań na łączną kwotę 6 410,0 tys. zł³⁹ oraz dodano cztery nowe zadania na łączną kwotę 355,1 tys. zł⁴⁰. We wnioskach o dodanie zadań, jako główne przyczyny ich wprowadzenia, wskazano m.in. konieczność dobudowania dodatkowej funkcjonalności oraz zapewnienia rozwoju elektronicznego systemu rekrutacji do służby cywilnej – systemu rekrutacje.gov.pl, a także konieczność zakupu aparatu fotograficznego i sprzętu wideo na potrzeby obsługi Prezesa Rady Ministrów. Wprowadzono również do planu rzeczowo-finansowego inwestycji Biura Dyrektora Generalnego KPRM na 2025 r. pozycję o nazwie *Wolne środki* (448,3 tys. zł), na którą przenoszono środki powstałe w wyniku wcześniejszych oszczędności dotyczących realizowanych zadań.

Ponadto ustalono, że przy opracowywaniu planu rzeczowo-finansowego inwestycji na 2025 r. nie przestrzegano obowiązującej procedury B4.3.2 *Opracowanie projektu i planu rzeczowo-finansowego inwestycji Kancelarii*, stanowiącej załącznik nr 2 do Karty procesu B4.3, zatwierdzonej przez Dyrektora Generalnego KPRM 6 lutego 2019 r. (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

W 2025 r. w KPRM zrealizowano w całości lub w części 11 z 14 zadań. Wydatki poniesiono m.in. na: zakup i montaż windy gospodarczej zlokalizowanej w skrzydle C budynku KPRM, zakup i montaż nowych urządzeń klimatyzacyjnych, instalację platformy schodowej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zakup sprzętu komputerowego, serwerowego oraz licencji oprogramowania. Sfinansowano także rozbudowę systemu rekrutacje.gov.pl, zakup

o łącznej wartości 31 833,7 tys. zł (29 398,1 tys. zł – wydatki bieżące, 2435,6 tys. zł – wydatki majątkowe) – wylosowanych metodą monetarną MUS (z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości) oraz 24 dowody na kwotę 22 137,4 tys. zł (wydatki bieżące – 16 188,4 tys. zł, wydatki majątkowe – 5949,0 tys. zł) dobrane celowo.

³⁸ W tym wydatki na dotacje na wydatki majątkowe 8009,1 tys. zł (93,1% planu po zmianach).

³⁹ 1. *Zakup i dostawa urządzeń sieciowych* (plan pierwotny i plan po zmianach 70,0 tys. zł); 2. *Środki trwałe na modernizację systemów i wyposażenia Biura Ochrony* (plan pierwotny 180,0 tys. zł, plan po zmianach 0,00 zł); 3. *Zakup systemu do koordynacji i monitorowania procesów odbudowy* (plan pierwotny 4000,0 tys. zł, plan po zmianach 62,7 tys. zł); 4. *Zakupy inwestycyjne na potrzeby Zespołu Pomocy Humanitarnej działającego w KPRM* (plan pierwotny i plan po zmianach 500,0 tys. zł); 5. *Przebudowa muru od ul. Sulkiewicza* (plan pierwotny 1640,0 tys. zł plan po zmianach 0,00 zł); 6. *Dostosowanie pomieszczenia PRM do spotkań zdalnych* (plan pierwotny i plan po zmianach 20,0 tys. zł).

⁴⁰ 1. *Zakup nowej funkcjonalności systemu rekrutacje.gov.pl* (159,0 tys. zł); 2. *Rozwój systemu rekrutacje.gov.pl* (125,0 tys. zł); 3. *Zakup aparatu fotograficznego na potrzeby obsługi Premiera RP* (24,2 tys. zł); 4. *Zakup sprzętu wideo na potrzeby obsługi Premiera RP* (46,9 tys. zł).

zintegrowanego systemu wideokonferencyjnego wraz z infrastrukturą sieciową i audio, a także montaż nowej wewnętrznej linii zasilania oraz nowej sieci strukturalnej. Ponadto przeprowadzono audyt ornitologiczny i energetyczny w związku z planowaną przebudową pomieszczeń skrzydła D w budynku KPRM.

Trzy zadania inwestycyjne⁴¹ nie zostały zrealizowane z powodu przedłużających się procedur przetargowych (w przypadku jednego zadania) oraz unieważnienia postępowań przetargowych pod koniec 2025 r. (w przypadku dwóch zadań). Dodatkowo cztery zadania zostały zaplanowane do realizacji w 2026 r.⁴² Stwierdzono również, że w jednym przypadku niewykorzystane środki zablokowano ze zwłoką. (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 15-44, 136-159, 382-398, 450-561, 577-582, 585-587, 594-597, 679, DVD1_A1, A3, A13, A19, A24, A26, A29, A30, DVD2_A33, A36, A38, A39, A40, DVD3)

Zobowiązania w części 16 na koniec 2025 r. wynosiły 14 567,1 tys. zł i były wyższe o 371,3 tys. zł (o 2,6%) niż kwota zobowiązań na koniec 2024 r. Dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi. Zobowiązania wymagalne na koniec 2025 r. nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 261-265, 292-312, 399-403, 629-639, 680-686, 679, DVD1_A9, A13, A20, DVD2_A41, DVD3)

Z budżetu KPRM (dysponenta III stopnia) w 2025 r. wypłacono na rzecz trzech osób fizycznych odszkodowania w łącznej wysokości 290,0 tys. zł. Szczegółowe badanie dokumentacji wszystkich wypłaconych odszkodowań⁴³ wykazało, że zostały one wypłacone terminowo i w wysokości wynikającej z zawartych ugód oraz wyroków sądowych.

(akta kontroli str. 15-44, 177-179, 379-381, 441-449, 585-587, 679, DVD1_A1, A5, A18, A22, A30, DVD3)

Nadzór i kontrola nad jednostkami finansowanymi z części 16 realizowane były w 2025 r. na podstawie regulaminu organizacyjnego KPRM⁴⁴ przez komórki organizacyjne Kancelarii, m.in.: Biuro Dyrektora Generalnego (dalej: BDG), Departament Służby Cywilnej (dalej: DSC), Departament Spraw Zagranicznych i Departament Społeczeństwa Obywatelskiego. Nadzór nad realizacją zadań przez poszczególne jednostki, którym przekazywano środki w formie dotacji, wykonywany był m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli, analizę planów finansowych i sprawozdań z ich działalności, ocenę wykorzystania dotacji na podstawie złożonych sprawozdań, analizę dokumentacji źródłowej (faktury, rachunki itp.). W trakcie roku budżetowego Szef KPRM oraz Dyrektor BBF przekazywali tym

⁴¹ 1. Zakup 6 szt. budek wartowniczych na potrzeby ochrony obiektu KPRM przy AL. Ujazdowskich 1/3 w Warszawie; 2. Modernizacja ESZ w wybranych pomieszczeniach KPRM wraz z ich integracją; 3. Rozwój systemu rekrutacji.gov.pl.

⁴² 1. Rozwój systemu rekrutacji.gov.pl – z tego zadania zrezygnowano w 2025 r.; 2. Przebudowa pomieszczeń skrzydła D wraz z dostosowaniem do przepisów ppoż. oraz dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych w budynku Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zlokalizowanym przy AL. Ujazdowskich 1/3 w Warszawie - projekt+realizacja – zadanie częściowo zostało zrealizowane; 3. Środki trwałe na modernizację systemów i wyposażenie Biura Ochrony - z tego zadania zrezygnowano w trakcie roku, a środki zostały przeniesione do innego zadania - środki trwałe na wyposażenie KPRM (zmiana planu pomiędzy komórkami KPRM BO i BDG); 4. Zakupy inwestycyjne na potrzeby Zespołu Pomocy Humanitarnej działającego w KPRM - zadanie to zostało przeniesione do Ministerstwa Zdrowia w związku z uchwaleniem ustawy z dnia 9 stycznia 2026 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej (Dz. U. poz. 160).

⁴³ Odszkodowania wypłacono za szkody doznane podczas tzw. wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu Gdańskim w 1970 r. (jeden przypadek), z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę oraz roszczeń pracowniczych (dwa przypadki).

⁴⁴ Wprowadzony Zarządzeniem nr 10 Szefa KPRM z dnia 8 lipca 2024 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, wraz z jego zmianami.

jednostkom zalecenia i informacje, m.in. dotyczące obowiązku sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-40, użytkowania Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR, czy zasad dokonywania zmian w planie finansowym.

Biuro Budżetowo-Finansowe, zgodnie z § 7 Zarządzenia nr 11 Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów⁴⁵, oceniało wykorzystanie dotacji podmiotowej na podstawie przysyłanych sprawozdań z wykorzystania tych dotacji za poszczególne okresy sprawozdawcze w cyklu miesięcznym i przekazywało tę ocenę Szefowi KPRM w formie notatek służbowych. BBF na podstawie otrzymanych kwartalnych informacji z wykonania planów finansowych jednostek nadzorowanych sporządzał również zbiorczą, kwartalną informację o przebiegu realizacji budżetu części 16 KPRM.

Ponadto, realizując wniosek pokontrolny sformułowany w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Szefa KPRM po kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. w części 16 – KPRM⁴⁶ dotyczący podjęcia skutecznych działań nadzorczych mających na celu zmniejszenie nadmiernych kosztów ponoszonych przez jednostkę nadzorowaną, Sekretarz Stanu Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, skierował pismo⁴⁷ do dyrektorów instytutów nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów, w którym m.in. zwrócił uwagę na obowiązek przestrzegania w tych instytutach standardów kontroli zarządczej oraz zalecił weryfikację obowiązujących rozwiązań i procedur, dotyczących w szczególności: dostosowania struktury jednostek do jej zadań, zasad delegowania obowiązków i uprawnień, obowiązku bieżącego nadzoru nad wykonywaniem zadań i adekwatnego zarządzania ryzykiem, wykonywania zadań zgodnie z planami i rozliczania się z wykonanej pracy na podstawie wiarygodnych sprawozdań, w tym przestrzegania zasad dotyczących zmian planów i sprawozdań. Zwrócił także uwagę na: obowiązek przestrzegania przepisów dotyczących zaciągania zobowiązań i dokonywania wydatków, planowania finansowego, aktualizowania harmonogramów zapotrzebowania na dotację podmiotową, terminowego przekazywania sprawozdań budżetowych, a także wykonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych przez głównego księgowego.

Badania szczegółowe prowadzone w ramach niniejszej kontroli nie wykazały przypadków zlecenia realizacji usług bez zawarcia umów w formie pisemnej ani przypadków dokonywania odbiorów prac będących przedmiotem umów cywilno-prawnych w sposób nieprzewidziany w tych umowach, tym samym wnioski pokontrolne sformułowane po kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r., w tym zakresie, zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 15-21, 113-135, 313-323, 496-527, 679, DVD1_A1, A2, A24, DVD3)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁴⁵ Z dnia 10 sierpnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia zasad przekazywania, rozliczania i zwrotu dotacji podmiotowej, przyznanej jednostkom nadzorowanym przez Prezesa Rady Ministrów oraz Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

⁴⁶ Wystąpienie pokontrolne z 17 kwietnia 2025 r. skierowane do Szefa KPRM po kontroli P/25/001 Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (znak: KAP.410.1.8.2025).

⁴⁷ Pismo znak: DNK.WN.172.4.2025 z dnia 23 lipca 2025 r.

1. Dysponent części 16 podjął w dwóch przypadkach⁴⁸ decyzje o blokadzie środków, w łącznej kwocie 2750,8 tys. zł (co stanowi 6,9% całości zablokowanych środków), ze zwłoką wynoszącą od 59 do 84 dni od wystąpienia przesłanki, o której mowa w art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, co było działaniem nierzetelnym. I tak w 2025 r.:
 - środki w wysokości 2712,4 tys. zł, zaplanowane w rozdziale 75078 *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych* z przeznaczeniem na wynagrodzenia zostały zablokowane decyzją Szefa KPRM nr 3/2025 z 28 listopada 2025 r., tj. ze zwłoką wynoszącą 59 dni. Do wyliczenia przyjęto okres od dnia następującego po 30 września 2025 r. do dnia wydania decyzji o blokadzie planowanych wydatków, tj. 28 listopada 2025 r.

Środki zostały przekazane do blokady wnioskiem Biura Prezesa Rady Ministrów oraz Biura Kadr i Rozwoju Zawodowego z 28 listopada 2025 r. Nadmiar środków zaplanowanych w rozdziale 75078 na wypłatę wynagrodzeń dla osób zaangażowanych w obsługę Ministra – Członka Rady Ministrów właściwego do spraw odbudowy po powodzi we wrześniu 2024 r. (dalej: minister ds. odbudowy po powodzi) był możliwy do stwierdzenia pod koniec września 2025 r., bowiem:

- minister ds. odbudowy po powodzi z dniem 24 lipca 2025 r. został powołany na urząd Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji;
- Sekretarz Stanu w KPRM, zastępująca ministra ds. odbudowy po powodzi w wykonywaniu zadań pozostających w jego kompetencji, została odwołana ze stanowiska Sekretarza Stanu w KPRM z dniem 29 lipca 2025 r.;
- podlegające ministrowi ds. odbudowy po powodzi: Departament Planowania i Koordynacji Odbudowy (dalej: DPKO) oraz Departament Współpracy i Monitoringu Odbudowy (dalej: DWMO) zostały zlikwidowane z dniem 27 sierpnia 2025 r.;
- ostatni pracownicy ze zlikwidowanych departamentów DPKO i DWMO zakończyli zatrudnienie w KPRM 30 września 2025 r.

Dyrektor Biura Kadr i Rozwoju Zawodowego wyjaśniła m.in., że po każdym zakończonym kwartale BKRZ⁴⁹ przekazuje do BBF (...) *stan przeciętnego zatrudnienia i stan na koniec okresu w podziale na paragrafy klasyfikacji budżetowej, które stanowią wkład do sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach. Stosowne stany zatrudnienia za III kwartał 2025 r. zostały przekazane do BBF 6 października 2025 r. wg stanu zatrudnienia na 30 września 2025 r. W związku z dokonaniem przez BBF rozliczeniem, 28 listopada 2025 r. BKRZ (...) potwierdziło fakt, że w KPRM nie ma zatrudnionych pracowników ani oddelegowanych funkcjonariuszy realizujących zadania w obszarze usuwania skutków klęsk żywiołowych. Wkład BKRZ stanowił element do szerszej analizy przygotowywanej przez BBF dotyczącej blokady środków.*

Zastępca Dyrektora Biura Prezesa Rady Ministrów wyjaśniła m.in., że zgodnie z zapowiedziami Prezesa Rady Ministrów rekonstrukcja Rządu z 24 lipca 2025 r. miała zapoczątkować kolejne zmiany o charakterze personalnym i strukturalnym w resortach i KPRM. Biorąc pod uwagę te informacje, a także uwzględniając dotychczasową praktykę i doświadczenie – Biuro Prezesa Rady Ministrów we współpracy z Biurem Budżetowo-Finansowym na bieżąco monitorowały plany Kierownictwa w zakresie reorganizacji KPRM i zmiany liczby osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Analizowano

⁴⁸ Środki zablokowano w ramach dwóch decyzji Szefa Kancelarii nr: 3/2025 z 28 listopada 2025 r. i 5/2025 z 5 grudnia 2025 r.

⁴⁹ Biuro Kadr i Rozwoju Zawodowego.

także ryzyko wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych, skutkujących wzrostem liczby osób zatrudnionych na ww. stanowiskach lub odwołaniem, a co za tym idzie koniecznością wypłaty świadczeń należnych w związku z zakończeniem stosunku pracy;

(akta kontroli str. 15-21, 24-25, 38-39, 160-176, 269-284, 601-604, 679, DVD1_A1 (pliki 397, 587-592, 618-627, 639-647), A4 (pliki 2945-2960), A10 (pliki 919-927), A11 (plik 928), DVD3)

- środki w wysokości 38,4 tys. zł, zaplanowane na zakupy inwestycyjne, na zadanie pn. *Dostosowanie pomieszczenia PRM do spotkań zdalnych*, zostały zablokowane decyzją Szefa Kancelarii nr 5/2025 z 5 grudnia 2025 r. po 84 dniach od uzyskania pierwszej informacji o niewydatkowaniu środków, tj. od podpisania końcowego protokołu odbioru całkowitego wykonania zadania (do wyliczenia przyjęto okres od dnia następującego po 12 września 2025 r. do dnia wydania decyzji o blokadzie planowanych wydatków, tj. 5 grudnia 2025 r.). Wniosek o zmianę planu wydatków na 2025 r. wyżej wymienionych środków został złożony przez Dyrektora Biura Ochrony (dalej: BO) dopiero 17 listopada 2025 r.

Dyrektor BO wskazał, że *środki zostały przekazane do BBF do zablokowania w połowie listopada po całościowej analizie wydatków BO i określeniu łącznej kwoty możliwej do zwolnienia pozostałych środków.*

(akta kontroli str. 15-25, 136-159, 382-398, 552-561, 594-597, 679, DVD1_A1 (pliki 232-269, 399), A3 (pliki 2860-2932), A19 (pliki 2281-2330), A26 (pliki 2721-2727), DVD2_A33 (pliki 36-40), pliki 98-99, DVD3)

Zwłoka w dokonaniu blokady nie stanowiła naruszenia przepisu art. 177 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który wskazuje na fakultatywny charakter podjęcia decyzji o blokowaniu planowanych wydatków. NIK uznaje jednak takie działanie za nierzetelne. Wskazywane w wyjaśnieniach m.in. długotrwałe analizy nie usprawiedliwiają stwierdzonej zwłoki. NIK zauważa, że dokonywanie blokad planowanych wydatków ze zwłoką uniemożliwia ich efektywne wykorzystanie przez Ministra Finansów i Gospodarki oraz stoi w sprzeczności z celem, dla którego ten mechanizm został uregulowany w ufp. Koniecznym zatem jest, aby dysponent części wzmocnił nadzór w powyższym zakresie.

2. W Kancelarii, w BDG nie opracowano jednolitego planu rzeczowo-finansowego inwestycji KPRM na 2025 r., co było niezgodne z obowiązującą w Kancelarii procedurą⁵⁰.

Zgodnie z procedurą B4.3.2 dwa razy w roku (do 20 czerwca i do 31 grudnia danego roku) pracownik BDG przygotowuje jednolity plan rzeczowo-finansowy inwestycji Kancelarii, następnie przekazuje ten plan do wiadomości Szefa KPRM lub osoby upoważnionej, a następnie do BBF.

Z analizy dokumentacji dotyczącej planowania i realizacji wydatków majątkowych KPRM (dysponenta III stopnia) wynika, że na 2025 r. opracowywano sześć odrębnych planów dla poszczególnych komórek organizacyjnych, w tym plany dla: BDG, BO, Biura Informatyki, DSC, DWMO i Centrum Informacyjnego Rządu. Nie dokonywano ujednolicenia planu.

Dyrektor BBF, działając z upoważnienia Dyrektora Generalnego KPRM, wyjaśnił, że *rozwiązanie polegające na planowaniu wydatków inwestycyjnych w podziale na poszczególne komórki organizacyjne*

⁵⁰ Procedura B4.3.2 *Opracowanie projektu i planu rzeczowo-finansowego inwestycji Kancelarii* (pkt I: *Opracowanie projektu i planu rzeczowo-finansowego inwestycji KPRM*), stanowiąca załącznik nr 2 (wersja 1.0 z 23 maja 2018 r.) do Karty procesu B4.3 (wersja 2.0), zatwierdzonej przez Dyrektora Generalnego KPRM 6 lutego 2019 r.

KPRM przyjęto w 2023 r. decyzją ówczesnej dyrekcji BDG i BBF. Rozważano wówczas anulowanie Procedury B4.3.2 oraz zarządzenia nr 7 Szefa KPRM z 16 maja 2011 r. w sprawie inwestycji oraz remontów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Procedura B4.3.2 jest jedną z 4 procedur Karty procesu B4.3, które wymagały aktualizacji przede wszystkim z uwagi na zmiany organizacyjne w KPRM, nowelizację przepisów prawnych i przejście z systemu eDok na EZD PUW. Prace nad nową Kartą procesu oraz nowymi procedurami rozpoczęto już w 2022 r. Jednak zadanie okazało się bardzo pracochłonne i czasochłonne, z uwagi na liczne zmiany organizacyjne mające miejsce w KPRM w latach 2023-2025, a także zmiany w podejściu do realizowanych zadań ujętych w Karcie procesu. Obecnie zaktualizowana karta procesu B4.3 jest na końcowym etapie uzgodnień. (...) Zgodnie z projektem nowej Procedury B4.3.2 każda k.o. KPRM opracowuje swój plan rzeczowo-finansowy inwestycji i przekazuje, za pośrednictwem BBF, do zatwierdzenia Dyrektora Generalnego KPRM. Analogicznie procedowane są zmiany planu.

Dyrektor BDG wyjaśnił, że od 2019 r., w związku z licznymi zmianami organizacyjnymi, potrzebami i okolicznościami, w których funkcjonowała Kancelaria, praktyka związana z przygotowaniem planów rzeczowo-finansowych uległa modyfikacji i obecnie każda k.o. samodzielnie opracowuje te plany. Obecnie finalizowane są prace nad aktualizacją procedury B4.3, w wyniku których praktyka ta zostanie w nich potwierdzona. Dodatkowo wskazał, że w BDG nie wyznaczono pracownika/pracowników do sporządzenia projektu planu i planu rzeczowo – finansowego inwestycji KPRM na 2025 r. cz. 16. Z przyjętej w urzędzie praktyki wynika, że to BBF koordynuje sprawy związane z planami rzeczowo – finansowymi.

Zdaniem NIK, powyższe wyjaśnienia odnoszące się głównie do procedowania zmian przepisów wewnętrznych w KPRM nie uzasadniają stwierdzonego w kontroli odstąpienia od sporządzenia jednolitego planu rzeczowo-finansowego inwestycji w KPRM na 2025 r. Stwierdzona nieprawidłowość ma charakter formalny i nie ma wpływu na realizację zadań.

(akta kontroli str. 15-25, 136-159, 382-398, 561, 585-587, 625-626, 673-675, 679, DVD1_A1 (pliki 604-611), A3 (pliki 2860-2932), A19 (pliki 2281-2330), DVD2_A31 (plik 1), A39 (pliki 52-66), A43 (pliki 90-91), pliki 98-99, DVD3)

3. W jednym przypadku (na 13 badanych umów dotacji) zatwierdzenie sprawozdania z realizacji zadania publicznego nastąpiło 4 dni po upływie terminu określonego w art. 152 ust. 2 ufp.

Zgodnie z art. 152 ust. 2 ufp zatwierdzenie przez dysponenta części budżetowej rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązującą do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia.

Sprawozdanie końcowe z realizacji zadania polegającego na przygotowaniu, organizacji i przeprowadzeniu szkoleń i webinarów, zgodnie z „Planem szkoleń centralnych w służbie cywilnej na 2025 rok”, na które KPRM przyznała Krajowej Szkole Administracji Publicznej dotację celową na podstawie umowy 314/DSC/25 z 4 czerwca 2025 r., wpłynęło do KPRM 14 stycznia 2026 r. i zostało zaakceptowane 17 lutego 2026 r., tj. 4 dni po terminie wynikającym z art. 152 ust. 2 ufp.

Dyrektor BBF, działając z upoważnienia Dyrektora Generalnego KPRM, podał, że *sprawozdanie końcowe zostało zaakceptowane zgodnie z terminami wskazanymi w § 9 ust. 4 umowy 314/DSC/25, tj.: „Zlecniodawca zatwierdzi lub zwróci z uwagami sprawozdania, o których mowa w ust. 1, w terminie do 5 dni roboczych od dnia ich otrzymania. W przypadku zgłoszenia uwag przez Zlecniodawcę, Zleceniobiorca zobowiązuje się do ich uwzględnienia i ponownego przekazania poprawionej wersji sprawozdania w terminie do 5 dni roboczych od dnia otrzymania uwag. Dopuszcza się dwukrotną*

procedurę zgłaszania uwag przez Zleceniodawcę i przesyłania poprawionych wersji przez Zleceniobiorcę. (...) Zleceniodawca po otrzymaniu ostatecznie poprawionej wersji sprawozdania, dokona jego pisemnej akceptacji w terminie do 5 dni roboczych od dnia otrzymania”.

Dalej Dyrektor BBF podał, że Zleceniobiorca złożył pierwszą wersję sprawozdania końcowego 14 stycznia 2026 r., czyli 1 dzień przed terminem wskazanym w § 9 ust. 1 umowy. Zleceniodawca zgłosił uwagi do tej wersji sprawozdania 20 stycznia 2026 r. Zleceniobiorca złożył skorygowaną wersję sprawozdania 27 stycznia 2026 r. Uwagi do korekty sprawozdania Zleceniodawca zgłosił 3 lutego 2026 r. Zleceniobiorca złożył ponownie skorygowaną wersję sprawozdania 10 lutego 2026 r. Zleceniodawca zaakceptował sprawozdanie 17 lutego 2026 r. Ze względu na obszerny zakres sprawozdania i szczególność weryfikacji, w tym w zakresie rozliczeń finansowych i faktur oraz dokumentacji szkoleniowej, skrócenie poszczególnych terminów na korektę i weryfikację sprawozdania, zarówno po stronie Zleceniobiorcy jak i Zleceniodawcy, nie było możliwe.

NIK nie kwestionuje, że proces akceptacji sprawozdania końcowego odbywał się w terminach wynikających z § 9 ust. 4 umowy dotacji, natomiast zauważa, że terminy określone w umowie – łącznie 25 dni roboczych – były niedostosowane do terminu na zatwierdzenie rozliczenia dotacji określonego w art. 152 ust. 2 ufp (30 dni kalendarzowych). W badanym przypadku proces akceptacji sprawozdania odbył się wprawdzie w terminie przewidzianym w umowie (trwał 24 dni robocze), niemniej jednak doprowadziło to do przekroczenia ustawowego terminu, gdyż zatwierdzenie rozliczenia dotacji nastąpiło po 34 dniach kalendarzowych od przedstawienia sprawozdania przez zleceniobiorcę. Tym samym doszło do przekroczenia 30-dniowego ustawowego terminu.

W związku z powyższym aktualnym pozostaje wniosek pokontrolny sformułowany po kontroli wykonanie budżetu państwa w 2024 r., dotyczący zapewnienia terminowego zatwierdzania przez dysponenta części 16 rozliczeń dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym.

(akta kontroli str. 15-25, 330-374, 562-572, 588-593, 679, DVD1_A1 (pliki 579-580), A16 (pliki 1604-1605, 1610, 1659, 1684, 1697, 1877-1897), A27 (pliki 2728-2730, 2751-2823), DVD2_A32, A35, DVD3)

1.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich w części 16 zostały zrealizowane w 2025 r. w kwocie 36 622,6 tys. zł, co stanowiło 80,7% planu po zamianach (45 386,0 tys. zł). Były one wyższe o 28 073,4 tys. zł (o 328,4%) od wydatków zrealizowanych w roku 2024 (8549,2 tys. zł). Środki te w 2025 r. wydatkował dysponent główny na dotacje celowe jako Instytucja Pośrednicząca odpowiadająca za wdrażanie trzech działań w ramach FERS⁵¹. W 2025 r. dysponent III stopnia nie realizował projektów z udziałem środków europejskich.

⁵¹ 1. Działanie FERS.04.06 *Rozwój dialogu obywatelskiego*, realizujące cel szczegółowy: *Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej*;

2. Działanie FERS.04.07 *Wspieranie NGO w zakresie dostępności i włączenia społecznego*, realizujące cel szczegółowy: *Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego*

Zastępca Dyrektora BBF, działając z upoważnienia Dyrektora Generalnego KPRM, wyjaśniła, że *wyższa wartość wypłaconych zaliczek w ramach projektów dofinansowanych przez Instytucję Pośredniczącą w roku 2025 w stosunku do 2024 wynika z większej liczby realizowanych projektów. W roku 2024 podpisano umowy o dofinansowanie łącznie 36 projektów. Okres realizacji pierwszych projektów rozpoczął się od 1 sierpnia 2024 r., a ich realizacja była kontynuowana w roku 2025. Ponadto, w roku 2025 podpisano umowy o dofinansowanie kolejnych 31 projektów.*

Do głównych przyczyn niewydatkowania w 2025 r. kwoty 8763,4 tys. zł z budżetu środków europejskich, która była przeznaczona na wypłatę transz dofinansowania na realizację projektów konkursowych w ramach FERS należały: zmiany harmonogramów zgłoszonych przez beneficjentów w ramach działań FERS.04.06 i FERS.04.12 (część transz planowanych do wypłaty w 2025 r. została przesunięta na 2026 r.); przedłużenie procedury zawierania umów w ramach konkursu FERS.04.07-IP.04-001/24⁵², ze względu na konieczność uzyskania dodatkowych, szczegółowych instrukcji od Instytucji Zarządzającej w zakresie prawidłowego sposobu wypełniania harmonogramów płatności dla projektów rozliczanych ryczałtowo; identyfikacja błędów w systemie SOWA EFS⁵³, który uniemożliwiał weryfikację zmian naniesionych w projektach przez wnioskodawców; liczne błędy w załącznikach do umów przekazywanych przez wnioskodawców, co uniemożliwiło zakończenie procesu akceptacji dokumentacji w przewidywanym wcześniej terminie; zwrot niewykorzystanych środków przez beneficjenta działania FERS.04.12.

(akta kontroli str. 496-544, 679, DVD1_A4, A24, DVD3)

Dysponent części 16, w związku z nadmiarem środków, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, w 2025 r. podjął dwie decyzje o blokowaniu planowanych wydatków w budżecie środków europejskich na łączną kwotę 8684,7 tys. zł (w tym 8582,6 tys. zł z rezerwy celowej).

Szczegółowe badanie jednej decyzji⁵⁴, w wyniku której zablokowano środki pochodzące z rezerwy celowej budżetu środków europejskich w wysokości 8345,5 tys. zł (96,1% zablokowanych środków) wykazało, że blokady dokonano niezwłocznie po otrzymaniu wniosku właściwej komórki organizacyjnej KPRM, po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków i stwierdzeniu wystąpienia przesłanki uzasadniającej ich blokowanie.

(akta kontroli str. 15-21, 24-25, 38-39, 160-176, 601-604, 679, DVD1_A1, A4, DVD3)

uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji. W roku 2025 w ramach działania podpisano umowy o dofinansowanie siedmiu projektów, ale pierwsze zaliczki wypłacono w roku 2026;

3. Działanie FERS.04.12 Wsparcie NGO w zakresie usług publicznych i współpracy, realizujące cel szczegółowy: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej. W roku 2025 realizowano projekty mające na celu budowę i rozwój potencjału instytucjonalnego NGO do świadczenia usług publicznych.

⁵² Pod nazwą *Wsparcie potencjału NGO do prowadzenia działań służących zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub włączeniu społecznemu.*

⁵³ SOWA EFS – System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych to informatyczne narzędzie (aplikacja webowa) służące do przygotowania, składania i zarządzania wnioskami o dofinansowanie projektów z funduszy europejskich (głównie EFS+ w latach 2021-2027).

⁵⁴ Decyzja Szefa KPRM nr 1/2025/BŚE z 18 grudnia 2025 r. (sygn. BBF.WK.3111.17.10.2025).

Szczegółową kontrolą objęto trzy dotacje celowe⁵⁵ na kwotę 2928,9 tys. zł, tj. 7,6% udzielonych dotacji celowych z budżetu środków europejskich w części 16. Kontrola wykazała, że środki w ramach projektów były wypłacane w formie zaliczek, zgodnie z zasadami określonymi w umowach o dofinansowanie i zgodnie z harmonogramami. Dofinansowanie wypłacano w transzach, po weryfikacji złożonego przez beneficjenta wniosku o płatność potwierdzającego wydatkowanie co najmniej 70% łącznej kwoty otrzymanych wcześniej transz dofinansowania (jako rozliczenie uwzględniano również zwrot zaliczek).
(akta kontroli str. 15-52, 330-374, 562-572, 588-593, 679, DVD1_A1, A16, A27, DVD2_A32, A34, DVD3)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2025 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Objęte kontrolą wydatki zostały poniesione w granicach planu finansowego, z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz aktach wykonawczych. Jedną z nieprawidłowości stwierdzonych w ramach kontroli było nierzetelne dokonywanie blokad nadmiaru posiadanych środków. Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały obniżenia oceny kontrolowanej działalności.

2. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych łącznych sprawozdań za 2025 r. przez dysponenta części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów i sprawozdań jednostkowych dysponenta głównego i dysponenta III stopnia:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

⁵⁵ Badaniem objęto dotacje celowe na dofinansowanie zadań dla: Fundacji OKNO NA WSCHÓD – *Dialog obywatelski na obszarach Polski Wschodniej* (1086,4 tys. zł); Federacji Lubuskich Organizacji Pozarządowych – *Porozmawiajmy o Odrze* (865,0 tys. zł); Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych – *Zwiększenie jakości i dostępności usług Dolnośląskich NGO* (977,5 tys. zł). Zgodnie z umowami o dofinansowanie ww. zadań w 2025 r. nie zakończył się ich okres realizacji.

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania za IV kwartał 2025 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 16 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych KPRM dysponenta głównego i dysponenta III stopnia były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 1 kwietnia 2026 r. sporządzono korekty sprawozdań Rb-28, Rb-70 KPRM (dysponenta III stopnia KPRM) i Rb-BZ1 (dysponentów III stopnia: KPRM i Instytutu Strat Wojennych). Korekty wynikały głównie z przeksięgowowań w zakresie zobowiązań. Na podstawie otrzymanych korekt dysponent części 16, w dniu 30 marca 2026 r., sporządził korektę sprawozdania łącznego Rb-28. Sprawozdanie łączne Rb-70 nie wymagało korekty, ponieważ zmiany wprowadzone przez dysponenta III stopnia zostały uwzględnione jeszcze przed sporządzeniem sprawozdania łącznego.

(akta kontroli str. 15-25, 292-312, 573-576, 629-670, 678-679, DVD1_A1, A13, A28, DVD2_A41, pliki 92-97, DVD3)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Objęte badaniem sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Dokonywanie blokad planowanych wydatków budżetu państwa niezwłocznie po stwierdzeniu nadmiaru posiadanych środków.
2. Zapewnienie sporządzania planu rzeczowo-finansowego inwestycji w KPRM w sposób zgodny z obowiązującymi w Kancelarii procedurami.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁵⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2026 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Katarzyna Budnikowska
/podpisano elektronicznie/

Zmian dokonał:
Jarosław Borowski
p.o. Dyrektor
Departamentu Finansów i Spraw Publicznych
dnia 11 czerwca 2026 r.
/podpisano elektronicznie/

⁵⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 3). W przypadku nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.